

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	Alap (BA)
1.6 Szak / Képesítés	Történelem

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Erdély története (XX. század) HLM5605						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Fodor János, egyetemi tanársegéd						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	-						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	4	2.6. Értékelés módja	E	2.7 Tantárgy típusa	Szak

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	-
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	98	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	-
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					22
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					-
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					12
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	42				
3.8 A félév össz-óraszama	28 fiz./98 konv.				
3.9 Kreditszám	2				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> A kurzus során szükség van – egyes dokumentumok, statisztikák, modellek, térképek digitalizált változatainak láthatóvá tételéhez – számítógépre és projektorra (digitális).
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	-

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A doméniumnak megfelelő specifikus fogalmak elsajátítása és használata • A társadalomtudományok kutatási eszközeinek az alkalmazása • Adatgyűjtési képesség • Elemzési képesség
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Kritikai gondolkodás kialakítása • Beszédkészség kifejlesztése • Közösségben végzett munka összehangolása • Elemző- és szintetizáló készség

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Az „Erdély története a 20. században” című tantárgy általános célkitűzése egy általános képet alkotni a huszadik századi erdélyi politikai és társadalmi életről.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A tantárgy sajátos célkitűzése a történelem doméniumban használt alapfogalmakkal és módszerekkel megismertetni Erdély történetére vonatkozó elméleteket, megismertetni tudományág egy pár speciális kutatási területével, mint kisebbségtörténet, egyháztörténet, stb. A tantárgy célkitűzése fejlessze a diák elemzőkészségét a sajtó- és egyéb forráselemzések által.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető előadás, fogalomhasználat, Erdélyiség	Előadás, szemléltetés, megbeszélés.	
2. Erdély etnikai, felekezeti viszonyai az első világháború előtt	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	-Monarchia helyzete a világháború előtt -Erdélyi társadalom -Erdélyi Politika
3. Erdély az első világháborúban: hadiesemények és hovatartozás kérdése	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	-1916-os hadiesemények és menekülthullám -Háború vége- Padovától a Vix jegyzékig
4. Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	-Impériumváltás Erdélyben -Trianon legendák
5. Erdély integrációja a Román Királysághoz	Előadás, szemléltetés,	-Politikai

	megbeszélés	mozgalmak 1918-1922 között
6. Erdélyi politikai mozgalmak a két világháború között	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	-OMP 1922-1928 között -OMP 1928-1938 között
7. Erdélyi kulturális mozgalmak a két világháború között	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	-EKE, EMGE, EMKE -Helikon, Korunk, ESZC
8. Királyi diktatúra időszaka és a második világháború előestéje	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	-Magyar Népközösség, -Első és második bécsi döntés
9. Erdély a második világháborúban: a második bécsi döntéstől a szovjet csapatok bevonulásáig	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	-Észak-Erdély -Katonai adminisztráció -Hadi események és II. vh. vége
10. Dél-Erdély kérdésköre a második világháborúban	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	-Dél-Erdély -Lakosságcsere javaslatok
11. A szovjet mintájú hatalomépítés hatásai Erdélyben	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	1947-es békeszerződés és Erdély -MNSZ
12. Erdély a kommunizmus idején: MAT	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	-MAT megalakulása és átalakulása -Szovjet hatalomépítés és kollektivizálás
13. Erdély a kommunizmus idején: 1956, szamizdat mozgalmak	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	-1956 Erdélyben -ellenállás és szamizdat mozgalmak
14. Rendszerváltás időszaka és a demokratikus átalakulás	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	-Ceausescu korszak kisebbség politikája -1989-es rendszer-váltás

Könyvészet:

Kötelező könyvészet:

1. Bárdi Nándor – Fedinec Csilla – Szarka László (szerk.): Kisebbségi magyar közösségek a 20. században. Gondolat kiadó – MTA Kisebbségkutató Intézet, Budapest, 2008.
2. Bárdi Nándor- Gidó Attila- Novák Csaba Zoltán szerk.: Együtt és külön. A romániai magyarság önszerveződése 1989-1990. ISPMN, ClujNapoca, 2014.
3. Romsics Ignác: Erdély elvesztése 1918-1947. Helikon, Budapest, 2019.
4. Novák Csaba Zoltán: Aranykorszak? A Ceausescu-rendszer magyarságpolitikája 1965-1974.

(Pro-Print, 2010).

Választható könyvészet:

5. Balázs Sándor: Magyar képviselő a királyi Románia parlamentjében. Kolozsvár, 2008, Kriterion.
6. Bárdi Nándor – Fedinec Csilla – Szarka László (szerk.): Kisebbségi magyar közösségek a 20. században. Gondolat kiadó – MTA Kisebbségkutató Intézet, Budapest, 2008.
7. Bárdi Nándor – Pál Judit (szerk.): Székelyföld története. 3. köt. 1867–1990. Székelyudvarhely, 2016, MTA BTK–EME–HRM.
8. Bárdi Nándor: Otthon és Haza. Csíkszereda, 2013, Pro-Print.
9. Bárdi Nándor- Gidó Attila- Novák Csaba Zoltán szerk.: Együtt és külön. A romániai magyarság önszerveződése 1989-1990. ISPMN, ClujNapoca, 2014.
10. Deletant, Dennis: România sub regimul comunist. Editura Fundația Academia Civică, București, 2010. Fischer-Galați, Stephen: România în secolul al XX-lea. Institutul European, Iași, 1998.
11. Egry Gábor: Etnicitás, identitás, politika. Magyar kisebbségek nacionalizmus és regionalizmus között Romániában és Csehszlovákiában 1918–1944. Budapest, 2015, Napvilág.
12. Földes György: Magyarország, Románia és a nemzeti kérdés, 1956–1989. Napvilág Kiadó, Budapest, 2007
13. Fülöp Mihály – Sipos Péter: Magyarország külpolitikája a XX. században. Aula Kiadó, Budapest, 1998
14. Galántai József, Magyarország az I. világháborúban 1914-1918, Budapest, 1974.
15. Gergely András (szerk.): Magyarország története a 19. században. Budapest, 2005, Osiris.
16. György Béla: Iratok a Romániai Magyar Országos Párt történetéhez. Csíkszereda–Kolozsvár, 2003, Pro-Print–EME.
17. Ioan Bolovan: Transilvania la sfârșitul secolului al XIX-lea și la începutul secolului XX. Realități etnoconfesionale și politici demografice, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000.
18. Ioan Aurel Pop- Ioan Bolovan: Istoria Transilvaniei, Editura Eikon și Editura Centrul de Studii Transilvane, 2013, 380 pagini – ediția a II-a adăugită la Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2016
19. L. Balogh Béni: Kiszolgáltatva: A dél-erdélyi magyar kisebbség 1940–1944 között. <http://kisebbssegkutato.tk.mta.hu/uploads/files/olvasoszoba/intezetikiadvanyok/Kiszolgáltatva.pdf>
20. Lönhárt Tamás: Uniunea Populară Maghiară în perioada instaurării regimului comunist în România (1944-1948), Cluj, Editura Argonaut, 2008, 400 p.
21. Horváth Sz. Ferenc: Elutasítás és alkalmazkodás között. A romániai magyar kisebbség politikai stratégiái (1931–1940). Csíkszereda, 2007, Pro-Print.
22. Nagy Mihály Zoltán, Olti Ágoston: Érdekképviselő vagy pártpolitika? Iratok a Magyar Népi Szövetség történetéhez 1944–1953. <http://adatbank.transindex.ro/cedula.php?kod=980>
23. Novák Csaba Zoltán: Aranykorszak? A Ceaușescu-rendszer magyarságpolitikája 1965-1974. (Pro-Print, 2010).
24. Novák Csaba Zoltán: Újjászületés. Kovászna megye megszervezése és intézményesülése 1968-1972. (Pro-Print, 2013)
25. Novák Csaba Zoltán: Holtvágányon. A Ceaușescu-rendszer magyarságpolitikája II. 1974-1989. (Pro-Print, 2017).
26. Romsics Ignác: Bethlen István. Budapest, 2005, Osiris.
27. Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Budapest, 2005, Osiris.
28. Romsics Ignác: Erdély elvesztése 1918-1947. Helikon, Budapest, 2019.
29. Stefano Bottoni (szerk.): Az 1956-os forradalom és a romániai magyarság (1955–1959). ProPrint Könyvkiadó, Csíkszereda, 2006. http://adatbank.transindex.ro/html/cim_pdf564.pdf
30. Stefano Bottoni: Sztálin a székelyeknél. A Magyar Autonóm Tartomány története (1952–1960). 2008, Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda <http://adatbank.transindex.ro/cedula.php?kod=981>
31. Tismăneanu, Vladimir: Stalinism pentru eternitate. Editura Polirom, Iași, 2005.
32. Vladimir Tismăneanu: Raport Final. Comisia Prezidențială Pentru Analiza Dictaturii Comuniste

din România. Humanitas, București, 2007.

33. Toth Szilárd: Partidul Maghiar și problema minorității maghiare în Parlamentul României în perioada interbelică. Cluj-Napoca, 2008, Argonaut.
34. Marcela Sălăgean, Transilvania în jocul de interese al Marilor Puteri (1940-1947), ClujNapoca, Ed. Mega, 2013.
35. Marton József, „Az erdélyi római katolikus egyházmegye intézményei a két világháború között”, in: *Korunk*, XIII, nr. 4, 2002. április, 17-27. (BCU)
36. Vincze Gábor, „Gúzsba kötve... Gondolatok az 1945 utáni évek magyar nyelvű sajtóvilágosságáról”, in: *Illúziók és csalódások. Fejezetek a romániai magyarság második világháború utáni történetéből*, Státus Könyvkiadó, Csíkszereda, 1999, 321-329. (Biblioteca Facultății de Istorie)
37. Varga E. Árpád, „Erdélyi népszámlálási idősorok román nyelven”, in: *Statisztikai Szemle*, LXXXII, 2004, nr. 2, 214-217. (<http://www.kia.hu/konyvtar/erdely/censual.pdf>)
38. Ioan Bolovan, *Evreii din Transilvania între 1870 – 1930. Contribuții demografice*, in: <http://www.ear.ro/3brevist/rv28bis/art26Bolovan.pdf>

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy eleget tesz a következő elvárásoknak:

- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli vizsga formájában a hallgatóknak be kell számolniuk a kurzus alatt elsajátított tárgyi, fogalmi ismereteikről.	Írásbeli vizsga	100%
10.5 Szeminárium	-	-	-
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Átmenő jegy (5) elérése minden felmérési kategóriánál.			

Kitöltés dátuma

2020.03.27.

Előadás felelőse

Dr. Fodor János

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2020.04.10.

Intézetigazgató

Dr. Nagy Róbert-Miklós

